

گزارش

تحلیل «آل اسحاق» درباره تحریم‌ها:

به‌تدریج گفتیم کاغذپاره نیستند و اثر دارند

● **فارس:** «یحیی آل‌اسحاق» که در جمع مدیران حوزه‌های «حزب مؤتلفه اسلامی» استان تهران در خصوص موضوعات روز اقتصاد سخنان می‌گفت در پاسخ به سوالی درباره تورم گفت: «تورم، برآیند تاثیرگذاری تمام حوزه‌های اقتصادی است. در حقیقت تورم مثل تب در بدن انسان است که در سایه نارسایی‌های بدن ممکن است علامت امراض مختلفی باشد، یعنی میزان‌الحراره نشان می‌دهد اقتصاد تعادل ندارد و نشان عدم‌تعادل اقتصادی است.» رییس اتاق بازرگانی تهران افزود: «آیا با شرایط موجود می‌شود اقتصاد ما متعادل شود؟ این «می‌شود» یعنی مجموع سیاست‌های خارجی، داخلی و تدابیر ما باید به‌گونه‌ای حرکت کنند که در سمت تعادل برگردند. بالقوه‌ها ما به صورتی است که امکان رسیدن به تعادل و حتی رشد و توسعه اقتصادی هست.»

وی در ادامه درخصوص حل مشکلات اقتصادی کشور اظهار داشت: «برنامه‌ریزی برای مشکلات دارای دو بخش بلندمدت و کوتاه‌مدت است. در موضوع بلندمدت باید مبانی و زیربناهای تغییر یابند اولین بحث تناسب و هماهنگی میان سیاست‌های اقتصادی و خارجی‌مان است.» آل اسحاق افزود: «درحال حاضر یکی از چالش‌ها در مشکلات اساسی در اقتصاد کشور تعارض بین سیاست‌ها و دیپلماسی خارجی و سیاست‌های اقتصادی‌مان است.دیپلماسی خارجی ما درگیری، جنگ و چالش با استکبار جهانی و دیپلماسی اقتصادی‌مان وابستگی هر چه بیشتر است. این دو با هم نمی‌خوانند اگر قرار است مقاومت کنیم و درگیر شویم، باید وابستگی‌مان روز به روز کمتر شود. در صورتی که امروزه ارقام و مطالعات نشان می‌دهد، وابستگی‌مان روز به روز بیشتر شده‌است.»

آل اسحاق درخصوص محور برنامه‌های کوتاه‌مدت افزود: «تجربه برنامه‌های کوتاه‌مدت را در گذشته داشتیم.در ایام جنگ، همدلی و هماهنگی و وحدت فرماندهی وجود داشت.در شرایط جنگ که در حوزه بازرگانی مسوولیت با من بود، به مراتب بالاتر از این محدودیت و کمبود امکانات داشتیم.» وی افزود: «ما امروز چه نخواستیم و چه نخواهیم، عوامل بیرونی و تهدیدهای خارجی باوجود اینکه یک‌مدت می‌گفتیم تأثیری روی ما ندارد و کاغذپاره هستند، ولی به‌تدریج گفتیم کاغذپاره نیستند و اثر دارند، بر اوضاع داخلی موثرند، ولی اثر به این معنا نیست که از آن‌ا افتاده‌ایم، بلکه به این معناست که باید برایش تدبیر اندیشید.» آل اسحاق بیان داشت: «عقائدمان بر این است که با وجود محدودیت‌های موجود با تدبیر مناسب در حوزه اقتصاد با تکیه بر تجاری که داشتیم، می‌توانیم آسیب‌ها و هزینه‌ها را کمتر کنیم، می‌توانیم راههای بهتری در حوزه کلان اقتصاد، تأمین کالا،

معیشت مردم و حوزه نظارت ایجاد کنیم.تجربیاتش در کشور موجود و امکان‌پذیر است.» آل اسحاق در پاسخ به سوالی درخصوص هدفمندی یارانه‌ها و تأثیر آن بر تورم گفت: «دربراه هدفمند کردن یارانه‌ها اگر در شیوه انجامش بازنگری نشود، ممکن است هزینه‌هایش بیشتر از فایده‌اش شود. شروع خوبی داشت و اهدافش اهداف خوبی بود، ولی نحوه اجرا و نوع مدیریت به‌گونه‌ای بود که به آن اهداف نرسید.» وی افزود: «در مرحله دوم حتما باید یک بازبینی در آثار مرحله اول بشود، از همه مهم‌تر چگونگی تأمین منابعش هست که چالش اصلی است.» آل اسحاق یکی دیگر از چالش‌های اساسی دولت بعد را بودجه دانست و تأکید کرد: «وابستگی بودجه ما به درآمد حاصل از نفت ۶۰میلیارد دلار است که این دلارها باید تبدیل به ریال شوند. اگر فضای تحریمی به این شکل جلو برود، برآورد این است که در این دوره بیش از ۳۰میلیارد دلار درآمد نمی‌تواند داشته باشند، بنابراین در حد ۲۰میلیارد دلار ضرربر نرخ ارز کسری دارند.» وی افزود: «می‌توان این مشکل را به چند شکل جبران کرد، و درآمدهای دیگر به‌جای نفت جایگزین کرد که یکی از آنها مالیات است، بنابراین تصمیم گرفتند به‌طور متوسل مالیات را ۱۶درصد افزایش بدهند. راه دیگر این است که دولت دارای‌هایش را بقبوزند، راه سوم نرخ تبدیل ارز را عوض کند، یعنی نرخي که قبلا ۱۲۲۴ تومان بود تبدیل به ۲۰۰۰ یا ۳۳۰۰ تومان کنند و ۲۰میلیارد را در نرخ جدید ضرب کنند تا جبران کسری شود. در واقع به‌جای ۶میلیارد دلار ضرربر ۱۲۰۰ تومان، ۳۰میلیارد دلار را ضرربر دوهزاروندی تومان کنند و یک مقدار این کسری را جبران کنند.»

آل اسحاق درخصوص آثار این موضوع در تورم و قیمت‌ها بیان داشت: «دولت می‌خواهد از صندوق توسعه ملی استفاده کند. اول می‌خواستند ۱۰ الی ۲۰درصد از صندوق توسعه ملی برارند، ولی در بودجه‌ای که پیشنهاد کردند می‌خواهند ۳۵درصد از این صندوق بردارند.» وی افزود: «در حوزه‌های چندگانه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ظرف ۲۰سال گذشته پرچم کشور دست سیاستون بوده و همه امور با متر سیاسی متر می‌شده است. ضمن توجه به همه حوزه‌ها در این دوره نیروی پیش‌برنده باید اقتصاد باشد، ضمن اینکه به آنها هم باید رسید. یعنی پیشرفت و موفقیت با توجه ویژه به اقتصاد ممکن است و حتی بخش زیادی از فرهنگ و امنیت کشور در سایه اقتصاد است، بنابراین باید پرچم در دست فرماندهی و نیروی پیش‌برنده اقتصادی باشد.»

شرق: سه ماه دیگر یکی از نرخ‌های چندگانه ارز حذف می‌شود. دولت شدیداً در پی این است که از اول تیر نرخ مرجع ارز را حذف و ارز مبادله‌ای را جایگزین آن کند. با این تصمیم تمامی اولویت‌های یک تا ۱۰ بار مبادله‌ای وارد کشور می‌شوند. البته مدت‌هاست دولت بر حذف نرخ ارز مرجع اصرار دارد. حتی چندبار با حذف ارز مرجع برخی کالا‌های اساسی، مانند برنج و گوشت و الحاق دوباره آن به فهرست در حذف ارز مرجع، این طرح را آزمون و نتایج آن را هم دید: گرانی بیش از حد این دو کالا و تشکیل صف‌های طولانی در برخی از استان‌ها نتایج ابتدایی و مهم این تصمیم بود. با این حال دیروز سخنگوی ستاد تنظیم بازار،

سایه روشن حذف «ارز مرجع»

برای مهار تورم و نرخ دلار که به صورت انفجار گسیخته افزایش یافته، تدوین کند و مدیریت تحریم‌ها و کاهش آن را در اولویت قرار دهد.

با وجود مزایایی که تک نرخ شدن ارز در جامعه خواهد داشت، یکی از نگرانی‌هایی که از هم اکنون با انتشار خبر حذف ارز مرجع از کالا‌های اساسی و تک نرخي شدن دلار وجود دارد، تأثیر آن بر تورم و افزایش نرخ آن است. اما؛ با توجه به آنکه در رتبه‌بندی و عوامل اثرگذار بر تورم، ارز کم‌ترین تأثیر را دارد، اتفاق فاحشی در بازار رخ نخواهد داد بلکه موجب جذب نقدینگی از بازار می‌شود و اثرات مثبتی نیز خواهد داشت.

البته یکی دیگر از گمانه‌ها درخصوص این تصمیم دولت و اینکه پایان خرداد سال ۹۲ از آخرین زمان برای تخصیص ارز مرجع به کالا‌های اساسی اعلام کرده است، نوع بودجه سه دوازدهمی است که اکنون به مجلس ارائه کرده و این تصمیم مقطعی را نیز بر اساس آن اعلام کرده و ممکن است در سال جدید با لایحه بودجه کل سال که تدوین و به مجلس می‌برد، تصمیم برای تخصیص ارز مرجع با نرخ‌گذاری آن باز هم دچار تغییر شود.

تأثیراتی در جامعه و روی نرخ کالا‌های اساسی خواهد داشت که به دلیل این نوسانات قیمتی و افزایش‌ها، بیشترین ضربه را اقشار آسیب‌پذیر که عمدتاً کالا‌های اساسی در سبد هزینه‌ای‌شان قرار دارد، می‌بینند. دولت برای جلوگیری از این پیشامد باید بسته‌های حمایتی ویژه‌ای را که اصولاً باید غیربندی باشد، در قالب «کوپن»، «بن» یا «چیره‌بندی» کالا‌های اساسی برای این گروه‌های هدف طراحی و اجرایی کند تا فشار ناشی از مابه‌التفاوت نرخ ارز که از آن زمان در کالا‌های اساسی ایجاد می‌شود، بر اقشار آسیب‌پذیر وارد نشود و تا حد امکان کاهش پیدا کند. حمایت‌های بیمه‌ای و تقویت آن بخش نیز می‌تواند کمکی برای گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه باشد. علاوه بر این، در سال جدید باید سیاست‌های کشور با هوشمندی بیشتری طراحی و اجرایی شود و باید به سمت مدیریت و رفع تحریم‌ها و اجرای سیاست اقتصاد انقباضی حرکت کرد؛ چرا که اقتصاد کشور نیاز به ثبات دارد و مدیریت جدیدی که در سال آتی زمام‌امور را در اختیار می‌گیرد، باید برنامه‌هایی

اقتصاد

ارز مرجع تا آخر خرداد تخصیص می‌یابد

در گفت‌وگو با فارس، بر این ادعا مهر تأیید زد و گفت: «تا پایان خرداد ۹۲ تمامی کالا‌های اساسی ارز مرجع دریافت می‌کنند ولی درخصوص بقیه ماه‌های سال آینده نیز هنوز تصمیمی گرفته نشده است.» در واقع این تصمیم دولت از زمانی اجرا می‌شود که دولت بعدی سر کار می‌آید. گفته می‌شود دولت دهم با این اقدام می‌خواهد در روز‌های پایانی با کمترین تنش‌های اقتصادی مواجه شود زیرا اولین نشانه حذف ارز مرجع افزایش قیمت‌ها و تورم است. با این حال نرخ اصلی ارز که همچنان دولت و دولتمردان را می‌آزارد هنوز پابرجاست. بازار آزاد با وجود تمام سیاستگذاری‌ها هنوز به کرنش در نیامده است. نرخ دلار در این بازار

تک نرخي، راهکار گریزناپذیر

دولت پیش‌تر از این‌ها اعلام کرده بود که می‌خواهد نرخ ارز مرجع را حذف کند. به نظر می‌رسد دولت به این دلیل پایان خرداد ماه را برای اجرای این تصمیم برگزیده است تا بودجه تصویب شود و آن زمان تصمیم دقیق‌تر را اتخاذ کند. در واقع از خردادماه است که آرامش بر اقتصاد کشور حاکم می‌شود و این بهترین زمان برای سیاستی است که مدت‌ها پیش در قالب پیشنهاد توسط اعضای اتاق بازرگانی به دولت ارائه شده بود اما مورد موافقت دولتمردان قرار نگرفت. اجرای این تصمیم در گرو توافق مجلس و دولت است. اگر مجلس با افزایش یارانه نقدی تا ۱۰۰ هزار تومان و بیش از آن موافقت کند به این معنی است که مجلس نیز با حذف ارز مرجع موافق است و از طریق افزایش یارانه نقدی می‌خواهد قدرت خرید افراد را در مقابل افزایش قیمت ناشی از این اتفاق به حداقل برساند.

عکاس: امیر جمشیدی/شرق

مرکز پژوهش‌های مجلس ارایه کرد

پیشنهاد توقف اجرای فاز دوم هدفمندی با رویکرد شوک‌درمانی

۱- اجرای فاز‌های بعدی هدفمند کردن یارانه‌ها با رویکرد شوک‌درمانی؛ یکباره متوقف و سازوکاری برای تأمین هزینه‌های فاز اول این طرح، مستقل از نرخ ارز تعریف شود.

۲- در حالی که تحریم‌های اقتصادی علیه ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بحران ارزی اخیر در کشور، همچنان به صورت پویا ادامه دارد و احتمال اعمال تحریم‌های غیرقابل پیش‌بینی جدید نیز وجود دارد، هرگونه یکسان‌سازی نرخ ارز آن هم در قالب تنظیم بودجه حتی اگر در دوره‌ای کوتاه موفقیت‌آمیز باشد، با ایجاد شوک‌های جدید می‌تواند تارلطم و افزایش بیشتر نرخ ارز در دوره‌های آتی را به دنبال داشته باشد. کنترل بازار و یکسان‌سازی نرخ ارز باید طی یک فرآیند تدریجی، تحت کنترل بانک مرکزی و خارج از مساله تنظیم بودجه دنبال شود.
۳- بانک مرکزی می‌تواند در اولین گام با یکسان‌سازی نرخ ارز بازار و نرخ ارز مبادله‌ای در سطوح مطمئن از نرخ ارز، سیستم سفرخی از زکونی (نرخ ارز رسمی، مبادله‌ای و بازار) را به یک سیستم دونرخ‌خی تبدیل کند و به مرور زمان و بسا تثبیت بازار ارز در نرخ مبادله‌ای، به مدیریت این بازار در راستای کاهش نرخ ارز تا محدوده تعادلی آن بپردازد.
۴- کاهش متراج دولتی می‌شوند و متقابلاً کاهش متراج کنترل بازار ارز باشد، زیرا مخارج دولت از جمله متغیرهای اساسی تعیین‌کننده نرخ ارز تعادلی اقتصاد ایران است. به خصوص اگر قرار باشد بخشی از مخارج دولتی با در نظر

گاهی به چهارهزار تومان هم می‌رسد. کمتر پیش آمده قیمت این ارز عمده تا سه‌هزار تومان کاهش یابد تا به این ترتیب جشن دولت و بانک مرکزی کامل شود. در واقع دغدغه اصلی، یعنی قیمت ارز در بازار آزاد، هنوز وجود دارد؛ همان دغدغه‌ای که نوربخش، رییس کل وقت بانک مرکزی را واداشت تا برای تک‌نرخ‌خی شدنش تلاش کند و البته موفق نشد اما به گفته بسیاری از اتاقی‌ها در دوره بهمنی، رییس کل فعلی بانک مرکزی، آن تلاش‌ها به باد رفت. با این حال حذف ارز مرجع اتفاقی مثبت است و دست‌کم رانت ناشی از دو نرخ ارز مرجع و مبادله‌ای را از بین می‌برد.

تک نرخي، راهکار گریزناپذیر

مهم‌ترین نتیجه حذف ارز مرجع (۱۲۲۴ تومان) افزایش قیمت کالا‌ها و تورم است. اقلامی که هم اکنون با عنوان کالا‌های اساسی مطرح هستند ارز مرجع می‌گیرند در حالی که با اجرای این سیاست نرخ ارز برای واردات آنها به حدود ۲۵۰۰ تومان می‌رسد یعنی قیمت ارز کالا‌های اساسی دو برابر می‌شود. بنابراین طبیعی است که قیمت این کالا‌ها افزایش یابد. براساس آمار موجود ۱۵درصد یعنی چیزی حدود شش میلیارد دلار صرف واردات این گروه از کالا‌ها می‌شود که چندان قابل توجه نیست و در نتیجه تورم چندانی را به مردم جامعه تحمیل نمی‌کند. نتیجه مثبت این اتفاق این است که رانت بین دو نرخ ارز از بین می‌رود. علاوه بر این، سوءاستفاده، بازار سیاه و مبادله زیرمیزی کالا هم حذف می‌شود. هر چه شفافیت در این زمینه بیشتر باشد به همان میزان نیز ثبات بر فضای اقتصادی کشور حاکم می‌شود. اما می‌شک عده‌ای سعی خواهند کرد، کالا‌های خود را تا زمان حذف ارز مرجع در انبار‌ها ذخیره کنند و زمانی که ارز مبادله‌ای جایگزین ارز ۱۲۲۴ تومانی شد کالا‌ها احتکار شده را با قیمت بالاتری به متقاضیان بفروشند. در هر حال دولت چاره‌ای جز تک نرخي کردن ارز ندارد. توقف اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها هم در شرایط فعلی به صلاح نیست چرا که تبعات منفی توقف آن بیشتر از اجرایش است. بهترین راه این است که مجلس با درخواست دولت مبنی بر افزایش یارانه نقدی فعلی موافقت کند تا از این طریق قدرت خرید مردم، به‌ویژه دهک‌های پایین جامعه افزایش یابد. اما ادامه پرداخت یارانه نیز به این شیوه ممکن نخواهد بود زیرا این افزایش درآمد ناشی از تولید و اشتغال نیست و به همین دلیل هم تورم‌زاست. پرداخت یارانه کم یک‌ماید حذف شود و تولید و اشتغال تقویت شود. تنها از این راه است که می‌توان به شرایط مطلوب‌تری رسید. در حال حاضر رکود کشور را در بر گرفته است. این یعنی کالا به میزان کافی هست اما به دلیل پایین بودن قدرت خرید مردم امکان خرید کالا وجود ندارد. دولت هم‌زمان باید قدرت خرید مردم را افزایش داده و با حمایت از تولید و کاهش هزینه‌ها قیمت کالا‌ها را تنزل داده تا در نهایت عرضه و تقاضا متعادل شود.

● **مهر:** رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با تشریح دلایل افزایش وابستگی بودجه دولت به درآمدهای نفتی از مالیات و فروش نفت به عنوان دو منبع اصلی درآمد دولت در سال ۹۲ یاد کرد و گفت: افزایش مایوریت‌های دولت یکی از دلایل ظهور نفت ۹۵دلاری در بودجه است. به گفته محمد بودجه سال ۱۳۹۲ دولت در شرایط خاصی تدوین و باید به تصویب برسد. یکی از دلایل گنجایش نفت ۹۵دلاری در لایحه بودجه جبران درآمدهای نفتی دولت با توجه به محدودیت‌های ارزی حاصل از فروش نفت است، بر این اساس، ساده‌ترین راه برای افزایش درآمد دولت را بالا بردن قیمت نفت خام در بودجه قرار داده‌اند. او گفته است: «قیمت‌های فعلی طلای سیاه در بازار جهانی تحقق نفت ۹۵دلاری در سال آینده دور از ذهن به نظر نمی‌رسد، با وجود این، اگر در اقتصاد جهانی شاهد رونق باشیم، قطعاً تقاضا برای خرید نفت افزایش می‌یابد که این موضوع هنوز روشن و شفاف نیست.»

رشد ۵۰درصدی چاپ پول

● **ابنسه:** مدیرکل ریالی و نشر بانک مرکزی، از رشد ۵۰درصدی چاپ پول در سال‌جاری نسبت به رشد ۷۲درصدی چاپ آن در سال ۹۰، خبر داد. بهزاد قیاسوند، با بیان اینکه چاپ پول هر ساله توسط بانک مرکزی صورت می‌گیرد، گفته است: «افزایش چاپ پول به معنای عرضه همه حجم پول چاپ شده در بازار نیست، بلکه براساس متغیرهای کلان اقتصادی و طبق قانون پولی - بانکی کشور، هیات‌اندوخته اسکناس اجازه عرضه آنها را به طور متناوب خواهد داد.» به گفته او چاپ پول دارای یک پروسه است که براساس آن عوامل ارتباط با انتشار اسکناس، نیاز سال آینده را برآورد کرده و ضمن دستور به چاپ اسکناس، درباره نوع اسکناس چاپ شده تصمیم می‌گیرد.

بریده‌اخبار

● **ایسنا:** عضو هیات‌مدیره شرکت پشتیبانی امور دام، قیمت پنج‌هزار و ۸۰۰ تا شش هزار تومان در هر کیلوگرم، قیمت مطلوبی برای همه است.

● **ایسنا:** رئیس اتحادیه میادین میوه و تره‌بار، به‌تازگی موزه‌ای وارد شده که نسبت به دیگر موزه‌ها از قد کوتاه‌تری برخوردار بوده و با قیمت یکپولی

سه‌هزار و ۲۰۰ تومان در میان به فروش می‌رسند.

● **ایسنا:** معاون امور نوسازی و تحول اداری

رییس‌جمهوری، تخلفات اداری در سال گذشته

● **۴۰درصد کاهش یافت و به طور یقین با توسعه دولت الکترونیک به‌زودی میزان تخلفات به صفر خواهد رسید.**

● **فارس:** معاون بازرسی سازمان حمایت: پرونده خودروهای دوشده به تعزیرات ارسال شد. تاکنون ۵۱ دستگاه خودرو دوشده کشف شده و پنج پرونده دیگر دیوی خودرو نیز در دست بررسی است.